
Ateneu Barcelonès

TERTÚLIA DITIRÀMBICA
sobre **TEMES HUMANS**

FILOSOFIA CASUAL
a partir de **PEL·LÍCULES,**
GRAFISMES o DISPARADORS
ESTRANYS

Tema 25: Finitud i nonsense

De la mà de Sirat, d'Oliver Laxe (2025).

Xavier Cabús

Per primera vegada en les 25 sessions que portem de Ditiràmbica el document que ens sol fer d'introducció serà al mateix temps el tema

del debat. Sirat és tan intensa i tan oberta alhora que dona per disseccionar-la del dret i del revés.

Com l'Odissea és la història d'un viatge, però sense cap illa d'Itaca. Un viatge entre el no res i el no res, una metàfora de la vida en sí.

Si Horkheimer i Adorno van saber trobar, a *Dialèctica de la Il·lustració*, una prefiguració de la raó il·lustrada en el viatge d'Ulisses (a través del control de si mateix, la renúncia als impulsos, i fins i tot una certa violència interior), Laxe ens presenta el viatge contrari, el que prefigura el nihilisme final: *No es nota, però fa molt que ja és la fi del món*, diu un dels personatges.

Tots sospitem, d'alguna manera, que la fi del món (almenys del món conegut, del món confiat) s'acosta.

La trama és molt simple: un home i el seu fill de 10 anys volten per raves al desert del Marroc buscant una filla que es va perdre en una d'aquestes festes. Protagonistes: la música electrònica i la percussió i el desert amb els seus paisatges fòssils, on el recompte d'estrats dels

farallons ens porta als milions d'anys de formació que s'hi delaten, mentre tot s'esmicola fent-se sorra sota un sol apassionat.

El mot *rave* prové de l'anglès antic *raven*, que volia dir *delirar*, *estar fora de si* (d'emoció o bogeria). Avui ha passat a designar una festa (sovint il·legal o autogestionada), amb música electrònica contínua i a alt volum pensada per ballar en el ritme sincopat fins a arribat a algun èxtasi, sovint amb l'ajut de substàncies psicòtropes, participant d'una experiència col·lectiva intensa (llum, so, ball). En tota rave es crea una ciutat efímera i quasi ritual, on l'ego és volgudament dissolt.

Hi ha una tribu de *ravers*, i tota una cultura involucrada, que beu dels beatniks i dels punks, de l'experiència psicodèlica i de l'amor pel presentisme. Els dos protagonistes que hem citat són més aviat petit burgesos, però seguint

les caravanes que travessen el desert empaitant festes, a la recerca de la filla perduda, intimaran amb una família de tres parelles, habituals d'aquestes concentracions.

Hi ha una guerra indefinida que acaba d'esclatar enllà del desert, que pot ser una tercera guerra mundial, que coneixem per la radio dels camions 4x4 i, de tant en tant, presència militar. La civilització està fent fallida i hi algun tret Mad Max (la recerca de benzina, els perills d'una natura complicada, tots els obstacles a vèncer); però no cal cap bèstia sanguinària en forma humana, ni sadisme exagerat, ni lluites ni heroïcitats. Ben al contrari, la família de *ravers* que acompanya els protagonistes són persones esguerrades, l'un sense una mà, l'altre sense una cama. Molt tendres. El monyó del genoll fa servei, amb uns ulls dibuixats com a titella, per cantar *Le déserteur*, cançó de Boris Vian que Brassens va fer seva. Un dels personatges porta estampats a la samarreta els monstres de Tod Browning, amb tota la seva humanitat. Un món exterior que es presenta hostil i el desert que té el cel protector de Bowles al damunt.

Fins que s'esdevé, perquè sí, la catàstrofe, la mort sempre casual, sempre imprevista, i la vida en sí hi queda retratada.

Què queda? La música del mentrestant, i l'adormir-se, l'emoció, la psicodèlia i el viure el somni, la rave com a metàfora del consol. I la solidaritat, l'amor entre aquests monstres

abocats irremissiblement al fracàs (la mort com a final ineluctable), sense mistificacions, sense comèdies. Un altre personatge diu: *El meu pare, minuts abans de morir va dir: Collóns, això s'està posant seriós.*

Tendresa absoluta envers l'ésser humà.

[Hi ha un tema, no menor, del que també podem parlar, que és l'oblit deliberat de Laxe de la realitat dels saharauis, un poble a l'exili. Quan es descriu la situació de la rave que els protagonistes cerquen, a la frontera de Marroc amb Mauritània, s'oblida deliberadament que aquest país no té frontera amb Mauritània sinó a través del Sahara ocupat, i les mines anti-persona amb que culmina el film no són mines abstractes, sinó mines reals per a impedir el trànsit del Front Polissari. D'això en podem també parlar.]